Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2016-195
(mr. A.M.T. Wigger, voorzitter en mr. M.G. de Vries, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 2 maart 2015
Ingesteld door	: Consument
Tegen	: De Kredietdesk B.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Kredietverstrekker
Datum uitspraak	: 26 april 2016
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies

Samenvatting

Consument klaagt dat de Kredietverstrekker zijn gegevens in het EVR heeft geregistreerd, nadat de Kredietverstrekker heeft geconstateerd dat hij eigenaar is van de eenmanszaak waar hij blijkens de overgelegde arbeidsovereenkomst in dienst was. Consument stelt dat zijn boekhouder destijds de arbeidsovereenkomst heeft opgesteld, dat hij zich niet met dergelijke zaken bezig hield en dat hij daadwerkelijk dacht dat hij in dienst was van zijn eigen onderneming. De Commissie is van oordeel dat dit niet een zodanig plausibele verklaring is dat het voldoende is om aan te nemen dat er geen gegronde verdenking van fraude is. De Commissie is van oordeel dat de Kredietverstrekker voldoende heeft onderbouwd waarom het belang van de financiële sector bij opname in het EVR prevaleert boven de mogelijk nadelige gevolgen voor Consument als gevolg van opname van zijn persoonsgegevens in het EVR. Gelet op het voorgaande heeft de Kredietverstrekker in redelijkheid tot de conclusie kon komen dat het belang van de financiële sector bij de opname van de persoonsgegevens van Consument in het EVR voor de duur van vijf jaar prevaleert boven de (mogelijke) nadelige gevolgen daarvan voor Consument.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:

- het door Consument ondertekende klacht formulier met als bijlage de correspondentie in de interne klachtprocedure van de Kredietverstrekker;
- het verweerschrift van de Kredietverstrekker;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van de Kredietverstrekker;
- aanvullend repliek Consument d.d. 30 maart 2016.

De Commissie stelt vast dat partijen haar advies als niet bindend zullen aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 8 maart 2016 te Den Haag en zijn aldaar verschenen.

2. Feiten

Bij de beoordeling van de klacht gaat de Commissie uit van de volgende feiten.

2.1 Consument heeft in 2014 een aanvraag ingediend ter verkrijging van een krediet bij de Kredietverstrekker. Ter onderbouwing van zijn aanvraag heeft Consument enkele stukken overgelegd, waaronder een salarisspecificatie, een arbeidsovereenkomst en een afschrift van een salarisbijschrijving op het bankafschrift.

2.2 Bij de kredietaanvraag had Consument opgegeven een vast dienstverband te hebben bij het bedrijf [bedrijf]. Op de arbeidsovereenkomst staat vermeld dat Consument daar sinds 16 maart 2007 in dienst is.

2.3 Consument heeft bij de aanvraag een print van zijn KNAB rekening overgelegd waarop een salarisbijschrijving van € 2.467,13 stond vermeld van 30 september 2014. Op een ander afschrift stond een beschrijving van € 1.500,00 op 2 juli 2014 en op 11 juli 2014 een bijschrijving van € 1.000,00 afkomstig van [bedrijf].

2.4 Op 6 oktober 2014 heeft de Kredietverstrekker een ondertekende kredietovereenkomst voor € 25.000,00 ontvangen op naam van Consument.

2.5 De Kredietverstrekker heeft uit informatie van de Kamer van Koophandel opgemaakt dat [bedrijf] een eenmanszaak is welke is opgericht op 1 januari 2000 en waarvan Consument zelf de eigenaar is. Naar aanleiding van deze constatering heeft de Kredietverstrekker besloten geen krediet te verstrekken aan Consument.

2.6 In het ten tijde van de registratie toepasselijke Protocol Incidentenwaarschuwingssysteem Financiële Instellingen van 23 oktober 2013 (hierna: het Protocol) is, voor zover van belang, bepaald:

*"**2. Begripsbepalingen***

In dit protocol wordt verstaan onder:

Incident een gebeurtenis die als gevolg heeft, zou kunnen hebben of heeft gehad dat de belangen, integriteit of veiligheid van de cliënten of medewerkers van een Financiële Instelling, de Financiële Instelling zelf of de financiële sector als geheel in het geding zijn of kunnen zijn, zoals het falsificeren van nota's, identiteitsfraude, skimming, verduistering in dienstbetrekking, phishing en opzettelijke misleiding.

(…)

3.1 Incidentenregister en Extern Verwijzingsregister

3.1.1 Iedere Deelnemer heeft een Incidentenregister, waarin door de betreffende Deelnemer gegevens van (rechts)personen worden vastgelegd ten behoeve van het in artikel 4.1.1 Protocol genoemde doel, naar aanleiding van of betrekking hebbend op een (mogelijk) Incident.

(…)

3.1.2 Aan het Incidentenregister is een Extern Verwijzingsregister gekoppeld.

(…)

4 Incidentenregister

4.1 Doel Incidentenregister

4.1.1 Met het oog op het kunnen deelnemen aan het Waarschuwingssysteem is iedere Deelnemer gehouden de volgende doelstelling voor het vastleggen van gegevens in het Incidentenregister te hanteren:

"Het geheel aan verwerkingen ten aanzien van het Incidentenregister heeft tot doel het ondersteunen van activiteiten gericht op het waarborgen van de veiligheid en de integriteit van de financiële sector, daaronder mede begrepen (het geheel van) activiteiten die gericht zijn:

- op het onderkennen, voorkomen, onderzoeken en bestrijden van gedragingen die kunnen leiden tot benadeling van de branche waar de financiële instelling deel van uitmaakt, van de economische eenheid (groep) waartoe de financiële instelling behoort, van de financiële instelling zelf, alsmede van haar cliënten en medewerkers;

- op het onderkennen, voorkomen, onderzoeken en bestrijden van oneigenlijk gebruik van producten, diensten en voorzieningen en/of (pogingen) tot strafbare of laakbare gedragingen en/of overtreding van (wettelijke) voorschriften, gericht tegen de branche waar de financiële instelling deel van uitmaakt, de economische eenheid (groep) waartoe de financiële instelling behoort, de financiële instelling zelf, alsmede haar cliënten en medewerkers;

- op het gebruik van en de deelname aan waarschuwingssystemen.

(…)

5 Extern Verwijzingsregister

(…)

5.2 Vastlegging van gegevens in het Extern Verwijzingsregister

5.2.1 De Deelnemer dient de Verwijzingsgegevens van (rechts)personen die aan de hierna onder a en b vermelde criteria voldoen en na toepassing van het onder c genoemde proportionaliteitsbeginsel op te nemen in het Extern Verwijzingsregister.

a) De gedraging(en) van de (rechts)persoon vormden, vormen of kunnen een bedreiging vormen voor (I) de (financiële) belangen van cliënten en/of medewerkers van een Financiële instelling, alsmede de (Organisatie van de) Financiële instelling(en) zelf of (II) de continuïteit en/of de integriteit van de financiële sector.

b) In voldoende mate staat vast dat de betreffende (rechts)persoon betrokken is bij de onder a bedoelde gedraging(en). Deze vaststelling betekent dat van strafbare feiten in principe aangifte of klachten wordt gedaan bij een opsporingsambtenaar.

c) Het proportionaliteitsbeginsel wordt in acht genomen. Dit houdt in dat Veiligheidszaken vaststelt, dat het belang van opname in het Externe Verwijzingsregister prevaleert boven de mogelijk nadelige gevolgen voor de Betrokkene als gevolg van opname van zijn Persoonsgegevens in het Extern Verwijzingsregister."

5.3 Verwijdering van gegevens uit het Extern Verwijzingsregister

(…)

5.3.2 *Verwijdering van Verwijzingsgegevens uit het Extern Verwijzingsregister moet plaatsvinden uiterlijk 8 jaar na opname van het betreffende gegeven in het Incidentenregister, tenzij zich ten aanzien van de betreffende (rechts)persoon een nieuwe aanleiding heeft voorgedaan en opname in het Extern Verwijzingsregister conform artikel 5.2.1 Protocol heeft plaatsgevonden."*

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering

3.1 Consument vordert verwijdering van de registratie van zijn persoonsgegevens in het EVR.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen.

- Consument heeft een eenmanszaak waar hij maandelijks loon van ontvangt.
- In 2007 is op advies van zijn toenmalige boekhouder een arbeidsovereenkomst opgesteld.
- Omdat de Kredietverstrekker verzocht een arbeidsovereenkomst te overleggen, heeft hij de arbeidsovereenkomst toegestuurd aan de Kredietverstrekker.
- Consument is gebeld door de Kredietverstrekker en heeft verzocht de volgende dag terug te bellen, maar heeft daarna echter niets meer gehoord van de Kredietverstrekker totdat hij een brief ontving.
- Consument heeft een kleine onderneming en is voornamelijk bezig met de uitvoering en in het geheel niet met zaken als de arbeidsovereenkomst.
- Consument was in de veronderstelling dat hij in dienst was van zijn eigen onderneming.
- Consument wil graag dat de verwijzing in het EVR ongedaan gemaakt wordt, nu hij niets met voorbedachten rade heeft gedaan.

Verweer van de Kredietverstrekker

3.3 De Kredietverstrekker heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

- Uit de overgelegde stukken valt niet duidelijk op te maken wanneer Consument in dienst zou zijn getreden bij [bedrijf]. Op de overgelegde salarisspecificatie van september 2014 staat dat hij is in dienst is getreden sinds 1 september 2014, maar uit de arbeidsovereenkomst blijkt dat hij per 16 maart 2007 in dienst is getreden.
- In de arbeidsovereenkomst is niet vermeld wie er namens de werkgever is opgetreden en de arbeidsovereenkomst is slechts door Consument ondertekend. De datum van ondertekening is ook niet weergegeven.
- Bij de boekingen van de salarisbijschrijvingen op het bankafschrift, wordt niet vermeld dat het salaris betreft.
- Consument heeft bewust de indruk gewekt dat hij een vast dienstverband heeft bij [bedrijf]. Uit informatie van de KVK blijkt echter dat [bedrijf] een op 1 januari 2000 zelf opgerichte eenmanszaak is waarvan Consument zelf de eigenaar is.
- De Kredietverstrekker vermoedt dat Consument bewust een valselijk opgemaakte salarisspecificatie en andere inkomensstukken heeft overlegd, omdat het bekend is dat het voor mensen met een dienstverband eenvoudiger is om krediet te verkrijgen dan een zelfstandig ondernemer.
- De Kredietverstrekker heeft getracht Consument telefonisch om een reactie te vragen. Consument heeft toegezegd terug te bellen, hetgeen hij nooit heeft gedaan.
- Consument moest als eigenaar weten dat hij niet in loondienst was.
- De Kredietverstrekker acht het gerechtvaardigd dat zij de gegevens van Consument in het EVR heeft opgenomen voor de duur van vijf jaar. Het verstrekken van deugdelijke en waarheidsgetrouwe gegevens over inkomen is essentieel voor de continuïteit en/of de integriteit van de financiële sector.

- Het staat vast dat Consument vervalste inkomenstukken heeft overgelegd om de Kredietverstrekker te misleiden over het (soort) inkomen dat hij genoot.
- Het belang van de opname in het EVR prevaleert boven de mogelijke nadelige gevolgen voor Consument als gevolg van de registratie.

4. Beoordeling

4.1 Voor wat betreft de vraag of de Kredietverstrekker de persoonsgegevens van Consument heeft mogen registreren in het EVR, overweegt de Commissie dat de Kredietverstrekker zich heeft verplicht bij de verwerking van persoonsgegevens in het EVR te handelen conform het hierboven genoemde Protocol. Vermelding van de persoonsgegevens in het EVR wegens verdenking van (poging tot) fraude is een maatregel met mogelijk verstrekkende gevolgen voor de betrokkene. Deze vermelding kan tot gevolg hebben dat niet alleen de deelnemer die tot opname in het EVR is overgegaan, maar ook andere deelnemers hun (financiële) diensten aan de geregistreerde weigeren. Er moeten daarom hoge eisen worden gesteld aan de grond(en) van de Kredietverstrekker voor opname van de persoonsgegevens van Consument in het EVR.

4.2 Doel van het Protocol is onder meer de continuïteit en de integriteit van de financiële sector te waarborgen waaraan registratie van gegevens een bijdrage kan leveren. Artikel 5.2.1 onder a en b van het Protocol bepalen onder welke voorwaarden persoonsgegevens mogen worden opgenomen in het EVR. In voldoende mate moet vaststaan dat de gedraging van de betreffende persoon een bedreiging vormt voor de (financiële) belangen van een financiële instelling, alsmede voor de continuïteit en integriteit van de financiële sector. Dit houdt in dat de gestelde feiten die de registratie dragen een gegronde verdenking moeten vormen van fraude ("opzet te misleiden"). Zie ook Hof Amsterdam 30 november 2010, ECLI:NL:GHAMS:2010:BO7581, r.o. 3.5. De financiële instelling moet in het dossier van het incident ten opzichte van betrokkene genoeg bewijsmiddelen hebben op grond waarvan kan worden gesteld dat sprake is van een zware verdenking of bewezenverklaring. De informatie in het dossier moet van dien aard zijn dat voor de rechter genoeg bewijs beschikbaar is om tot een bewezenverklaring van het strafbare of onoorbare feit te kunnen komen. Er moet dus een zwaardere verdenking dan een redelijk vermoeden van schuld aanwezig zijn. Daarbij is van belang dat enkele 'verdachte omstandigheden' onvoldoende zijn voor een EVR-registratie. Zodra er een andere plausibele verklaring voor de omstandigheden kan worden gegeven, zal geen sprake zijn van een gegronde verdenking van fraude (vgl. GC Kifid 2015-142 en GC Kifid 2015-143).

4.3 Ingevolge artikel 5.2.1. onder c van het Protocol dient de kredietverstrekker bij de registratie van persoonsgegevens in het EVR het proportionaliteitsbeginsel in acht te nemen. Dat wil zeggen dat het belang van kredietverstrekkers bij registratie moet worden afgewogen tegen de nadelige gevolgen daarvan voor de Consument. De dreiging van registratie kan daaraan – al dan niet als preventief middel – een positieve bijdrage leveren, doch alleen indien in betreffende gevallen ook daadwerkelijk tot registratie wordt overgegaan. Desalniettemin kunnen, ook indien overigens aan de voorwaarden voor registratie is voldaan, de belangen van Consument daardoor zodanig zwaar worden geraakt dat in het concrete geval registratie achterwege zal moeten blijven. Het is in eerste instantie aan de kredietverstrekker die afweging te maken.

Consument die verwijdering van een registratie wenst zal evenwel moeten onderbouwen op grond waarvan hij disproportioneel wordt geraakt in zijn belangen en waarom zijn belang prevaleert boven dat van de Kredietverstrekker.

4.4 Indien komt vast te staan dat mag worden overgegaan tot registratie in het EVR, kan het proportionaliteitsbeginsel vervolgens een rol spelen bij de *duur* van de registratie. In artikel 5.3.2 van het Protocol is immers opgenomen dat de duur van de registratie maximaal acht jaar is. Het is ook hier aan Consument die beperking van de duur van registratie wenst, te onderbouwen op grond waarvan zij disproportioneel wordt geraakt in zijn belangen.

4.5 De Commissie stelt vast dat de feiten die de registratie dragen een gegronde verdenking van fraude (opzet tot misleiden) vormen. Redengevend is het volgende. Consument heeft ter onderbouwing van zijn kredietaanvraag een arbeidsovereenkomst overgelegd die hij zou hebben met [bedrijf]. Gebleken is echter dat [bedrijf] een eenmanszaak is en dat Consument de eigenaar is. De verklaring van Consument dat zijn boekhouder destijds de arbeidsovereenkomst heeft opgesteld, dat hij zich niet met dergelijke zaken bezig hield en dat hij daadwerkelijk dacht dat hij in dienst was van zijn eigen onderneming, is niet een zodanig plausibele verklaring dat het voldoende is om aan te nemen dat er geen gegronde verdenking van fraude is. Als eigenaar van een eenmanszaak had Consument op de hoogte moeten zijn dat hij niet in dienst is van zijn eigen onderneming. Dat Consument de arbeidsovereenkomst niet zelf heeft opgemaakt, maar dat zijn toenmalige boekhouder dat heeft gedaan, kan niet tot de conclusie leiden dat hij niet verantwoordelijk kan worden gehouden nu hij door ondertekening akkoord is gegaan met (de inhoud van) de arbeidsovereenkomst. Bovendien heeft hij zelf de keuze gemaakt om de arbeidsovereenkomst te overleggen ter onderbouwing van zijn kredietaanvraag. Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat er is voldaan aan artikel 5.2.1 sub a en b van het PIFI.

4.6 Met betrekking tot de proportionaliteit overweegt de Commissie als volgt. De Kredietverstrekker heeft zich op het standpunt gesteld dat het belang van de financiële sector bij opname in het EVR prevaleert boven de mogelijk nadelige gevolgen voor Consument als gevolg van opname van zijn persoonsgegevens in het EVR. Daartoe overweegt zij dat de basis voor kredietverstrekking aan een consument wordt gevormd door het inkomen dat door de kredietnemer wordt opgegeven. Het verstrekken van deugdelijke en waarheidsgetrouwe gegevens over inkomen is naar de mening van de Kredietverstrekker dan ook essentieel voor de continuïteit en/of de integriteit van de financiële sector. Indien het verstrekken van frauduleuze inkomensgegevens zonder sanctie zou zijn, dan zou dat dergelijke frauduleuze handelingen verder in de hand werken. Ter zitting heeft de Kredietverstrekker verklaard dat zij de gegevens van Consument heeft geregistreerd voor de duur van vijf jaar omdat Consument documenten heeft vervalst om zo krediet te krijgen. Het is gebruikelijk bij Kredietverstrekker om de gegevens voor vier jaar te registreren, maar nu Consument niet de tijd en gelegenheid heeft genomen om zijn situatie toe te lichten, heeft zij de gegevens uiteindelijk voor vijf jaar geregistreerd. Enkel bij zwaardere zaken, zoals bijvoorbeeld in het geval van recidive, registreert de Kredietverstrekker de gegevens van consumenten voor de duur van acht jaar. Consument heeft niet onderbouwd waarom hij disproportioneel wordt geraakt en waarom zijn belang prevaleert boven dat van de Kredietverstrekker.

De Commissie is van oordeel dat de Kredietverstrekker voldoende heeft onderbouwd waarom het belang van de financiële sector bij opname in het EVR prevaleert boven de mogelijk nadelige gevolgen voor Consument als gevolg van opname van zijn persoonsgegevens in het EVR.

4.7 Gelet op het voorgaande heeft de Kredietverstrekker in redelijkheid tot de conclusie kon komen dat het belang van de financiële sector bij de opname van de persoonsgegevens van Consument in het EVR voor de duur van vijf jaar prevaleert boven de (mogelijke) nadelige gevolgen daarvan voor Consument.

4.8 Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de vordering van Consument dient te worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

De uitspraak heeft de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.